

АЛЕКСАНДАР МИТИЋ, БИВШИ ДОПИСНИК АГЕНЦИЈЕ ФРАНС ПРЕС ИЗ СРБИЈЕ И АГЕНЦИЈЕ ТАНЈУГ ИЗ БРИСЕЛА И УРЕДНИК САЈТА ФОНДА СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ

Боље бити у Јужном току него у НАТО

Дуго се бавите новинарством и политичком аналитиком. Ове године навршиће се десет година од петооктобарских промена. Србији, чини се, недостаје трезвена анализа како последњих десет година, тако и деценије Србије у време Милошевића. Шта се, у ствари, суштински важно променило унутар наше државе у том периоду и да ли се положај наше државе и народа поправио у односу на окружење и свет?

- Доминира површна, фризирана, србофобична анализа претходне две деценије и њене последице имају дубоке и болне утицаје на српски народ. Као народ и као држава ми смо у дефанзиви, у сталној реакцији, и самим тим смо предвидљива мета за одстрел свих оних које желе да преко наше грбаче остваре неке своје интересе. Иако за већину нас у Србију постоји дисконтинуитет између деведесетих и последње деценије, настављена је политика насиља, кажњавања, понижавања и покорављања које се спроводи над српским народом у целини. Свега пар недеља након победе Војислава Коштунице над Слободаном Милошевићем, у анализама појединих

Као народ и као држава ми смо у дефанзиви, у сталној реакцији и самим тим смо предвидљива мета за одстрел свих оних које желе да преко наше грбаче остваре неке своје интересе. Иако за већину нас у Србију постоји дисконтинуитет између деведесетих и последње деценије, настављена је политика насиља, кажњавања, понижавања и покорављања које се спроводи над српским народом у целини

београдских "евроатлантских" НВО могли сте да прочитате да је Коштуница "још гори националиста" и да нема стварних промена у Србији пре него што јој се отму "три национална крила" – Црна Гора, Косово и Република Српска. Део тог плана остварен је у сарадњи одређених западних кругова, њихових пиона у региону и лобиста, па и наивних извршилаца у београдском аналитичко-политичко-медијском миљеу.

Дакле, несумњиви напор Србије да у

последњих десет година дође до изградња правне државе, демократије, солидарног и праведног друштва, слободног тржишта, регионалне стабилности и мира у региону очигледно је дочекан на нож како у одређеним сегментима самог српског друштва, тако и у региону, али и на Западу. Уместо сарадње и поштовања, добили смо нове сталне притиске.

У међувремену није се мењало само стање у Србији, него и у свету. Како Ви сагледавате те промене, како

искористити промене међународних околности за реализацију националних интереса и да ли ће у будућности време бити наш савезник или савезник наших противника?

- Времена се мењају, али је питање да ли их ми пратимо. У будућности ће за Србију много важније бити да буде под кишобраном енергетске безбедности него под кишобраном класичне војне безбедности. Стога је за нашу земљу много битније да буде у Јужном току него у НАТО. Проблем је у томе што водећа сила НАТО кишобрана – САД – не жели да им водећа сила кишобрана енергетске безбедности – Русија – улази у оно што сматрају својим геополитичким "двориштем". Ту ће несумњиво доћи до тензија.

Друга тензија ће се водити између наша прокламована "четири стуба" спољне политике. Ова реторички веома примамљива формула је дугорочно неодржива и то из чисто рационалних разлога: ако тежите интеграцији у ЕУ,

Заговорници уласка Србије у НАТО желе да једним ударцем убију три муве: изврше легитимизацију НАТО бомбардовања, утврде легализацију независности Косова и направе неповратну тачку раздора између Србије и Русије

један од услова је "постепено прилагођавање" заједничкој спољној и безбедносној политици ЕУ, што значи да ће Србија као кандидат за чланство у ЕУ и касније евентуални члан ЕУ морати да се повинује свим одлукама држава чланица, укључујући оне које су изузетно негативно настројене према своја два стуба - Москви и Пекингу.

Треба бити јасан: Кина је добар економски и политички партнеру Савету безбедности, али смо ми на периферији њеног интересовања. Америка је солидан економски партнер, са којим одржавамо низ добрих програма из појединих области, али нам је најоштрији политичко-безбедносни противник и генератор горућих проблема на Косову и у Републици Српској.

ЕУ је најважнији стратешки економски партнер, али је већи део чланица и званичника у Бриселу негативно расположено према српским ставовима о Косову, Републици Српској и односу према Русији. Москва је, са своје стране, најпозданији политички партнер Србије и, уколико се покрену енергетски пројекти, Русија ће постати и кључан, незаобилазан економски партнер. Дакле, градација у стубовима свакако постоји. **Провели сте неколико година у административном центру Европске уније у Бриселу. Како Ви оцењујете однос ЕУ, односно највећих њених**

Неком приликом ми је кипарски шеф дипломатије Маркос Кипријану, бивши комесар у кабинету Жозеа-Мануела Бароза, рекао да је за Кипар огроман проблем то што се Косово у Европској комисији “третира” као “независна држава”. Дакле, ЕУ не може да призна независно Косово, али га ЕК третира као такво. То значи да се у Бриселу ова тренутна ситуација види као провизоријум који би требало да се превазиђе када буде сломљен отпор преосталих пет противника независности

чланица према Србији? Каква стратегија наше земље треба да буде у односу на ЕУ, и тзв. евроатлантске интеграције?

- Сасвим је сигурно да Европска унија жели Србију у својим редовима. Проблем је у каквом формату жели Србију. Наиме, Србија себе види са Косовом као делом своје територије. Међутим, 22 државе чланице су већ признале једнострано проглашење независности косовских Албанаца и оне, барем како тврде, немају намеру да повлаче то признање. Највиши чиновници у Савету ЕУ и у Европској комисији су сви одреда заговорници независности Косова. Неком приликом ми је кипарски шеф дипломатије Маркос Кипријану, бивши комесар у кабинету Жозеа-Мануела Бароза, рекао да је за Кипар огроман проблем то што се Косово у Европској комисији “третира” као “независна држава”. Дакле, ЕУ не може да призна независно Косово, али га ЕК третира као такво. То значи да се у Бриселу ова тренутна ситуација види као провизоријум који би требало да се превазиђе када

буде сломљен отпор преосталих пет противника независности. У међувремену, врши се притисак на Београд да својим потезима призна “реалност”, “добросуседске односе”, односно де факто призна независност Косова. Та политика условљавања ће се наставити, интензивирати, и неће је спасити Соланина кованица “Косово и ЕУ су два одвојена процеса”. Управо зато је било кључно подржати напоре да се пре потписивања било каквог уговорног односа са ЕУ – попут Споразума о стабилизацији и придруживању - прво од ЕУ затражи одговор на питање: како ЕУ види Србију, са Косовом или без њега? Бојим се да се забадањем главе у песак око овог суштинског питања ушло у процес који ће полако али сигурно, ако не већ овог лета, онда сигурно уочи одлуке о статусу кандидата Србије за ЕУ, довести до дилеме “ЕУ или Косово”.

Ви сте један од потписника апела 200 српских интелектуалаца о потреби референдума о уласку Србије у НАТО, као и координатор нове серија потписа. Како оцењујете резултате те акције и какве су Ваше прогнозе о будућим односима НАТО и Србије?

- Прикључење НАТО је дуготрајан процес који дозвољава „увлачење“, односно „пузеће прикључење“ засновано само на одлукама Владе, без неопходности консултација и одобрења Скупштине и грађана. С обзиром на све интензивније позиве из НАТО, али и позитивне “одзиве” појединих министара и партија на власти, било је неопходно да се упути јасна порука и званичном Бриселу и званичном Београду: “Знамо шта радите, да желите да нас намагарчите и увучете на мала врата у НАТО”. Циљ апела је био да се цео процес сарадње с НАТО учини транспарентним и да се отвори јавна дебата, те је са те тачке гледишта, успех апела изванредан. Војна неутралност и “Партнерство за мир” су сасвим задовољавајући оквири за нашу војну безбедност. Међутим, питање је колико ће такав формат одговарати онима који желе да чланством, односно “једним ударцем убију три муве”: изврше легитимизацију НАТО бомбардовања, утврде легализацију независности Косова и направе неповратну тачку раздора између Србије и Русије.

Као директор пројекта “Косово-компромис” и неког ко се дуги низ година бави овом проблематиком како оцењујете тренутно стање у јужној покрајини и захтеве Еулекса за интеграцију северног дела под фактичку власт Приштине. Поред

анализе стања занимају нас и Ваши погледи и предлози како решити ово за Србију најважније питање?

- Актуелна власт у Београду је направила низ кардиналних грешака по питању Косова: напуштање политике снажног институционалног присуства Београда на Косову, зелено светло Еулексу у замену за непостојећих “шест тачака”, перфидна сарадња с Еулексом на демонизацији српских лидера са севера Косова, млак и двосмислен став по питању изласка на изборе које организује Приштина, претерано ослањање на необавезујуће мишљење Међународног суда правде, бескичмена политика према

У анализама појединих београдских “евроатлантских” НВО сте могли да нема стварних промена у Србији пре него што јој се отму “три национална крила” – Црна Гора, Косово и Република Српска. Део тог плана је остварен у сарадњи одређених западних кругова, њихових пиона у региону и лобиста, па и наивних извршилаца у београдском аналитичко-политичко-медијском миљеу

САД “слажемо се да се не слажемо око Косова”, и дугорочна нереална политика “Косово и ЕУ су два одвојена питања”.

Оваква политика довела је до поделе међу Србима на Косову, преузимања српских општина од стране Албанаца, плана Питера Фејта и Приштине да покоре север Косова и пристанка на “конструктивну политику добросуседства”.

Без стављања тачке на такву политику, српски интереси на Косову ће наставити да срљају у пропаст.

Александар Митић, бивши дописник агенције Франс прес из Србије и агенције Танјуг из Брисела, сада је директор пројекта Kosovo Compromise (www.kosovocompromise.com), и уредник сајта Фонда Слободан Јовановић (www.slobodanjanovic.org).